

Velkommen til Stiftelsen NVH barnehagen.

Lov om barnehager og Rammeplan for barnehager er våre styringsdokumenter. Barnehagens viktigste mandat er i samarbeid og forståelse med hjemmet å ivareta barnas behov for omsorg og lek. Barnehagen skal fremme læring og danningsgrunnlag for allsidig utvikling. Et annet viktig dokument for vårt arbeid og verdigrunnlag er *barnekonvensjonen*.

Personalet i NVH barnehagen jobber kontinuerlig med barnas *sosial kompetanse*. Vårt *pedagogiske grunnsyn* skal synliggjøres i vårt daglige arbeid med barn og voksne. Grunnsynet handler om å fremstå som tydelige, kjærlige og grensettende omsorgspersoner. Vi skal gi barna den aller beste barnehagehverdagen. God voksentetthet skal sikre barna nærhet og trygghet. Et stabilt, anerkjennende og engasjert personale skal sørge for dette.

Årsplanen for 2020 skal benyttes som et arbeidsdokument for de ansatte. Styrer har ansvar for utarbeidelse av planen i samarbeid med de pedagogiske lederne. Det skal være sammenheng mellom mål, aktiviteter og tiltak. Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

NVH-BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG FOR 2020 ER:

N- NYSKJERRIGHET

V- VENNSKAP

H- HUMOR

Disse verdiene skal alltid gjelde og gjenspeiles i hverdagen med barna og i arbeidet med planer og prosjekter gjennom året.

NVH- BARNEHAGENS PROSJEKTARBEIDER OG FOKUSOMRÅDER VÅR, VINTER OG SOMMER 2020.

Mangfold

NVH barnehagen innledet et samarbeid med OsloMet og Lovinsenbergs barnehage høsten 2019. Prosjektet handler om hvordan vi i større grad kan arbeide med mangfold. Vi ønsker spesielt å fokusere på det kulturelle og språklige mangfoldet i barnehagen. Vi vil se om utvalget av leker og bøker gjenspeiler barnas virkelighet. Vi vil lære barna om andre tradisjoner, språk og måter å leve på. Vi som arbeider i NVH barnehagen mener det er viktig å lære barn tidlig om toleranse, for det som er forskjellig, og at alle har noe å være stolte av. Slik vil vi bidra til å styrke barns utvikling av et godt selvbilde. På avdelingene utover vinteren og våren skal vi dokumentere med bilder, estetiske uttrykk, sang, musikk og bøker.

OM BARNEHAGEN OG AVDELINGENE

Stiftelsen NVH barnehagen er en privat bedriftsbarnehage for ansatte og studenter ved NMBU og VI. Barnehagen har totalt 38 plasser fordelt på to småbarnavdelinger, Musungen og Rumptrullet, og en storbarnsavdeling, Geitekillingen.

Geitekillingen har 20 barn og 4-5 voksne som jobber på avdelingen hver dag. Barna er mellom 2,5-6 år. Avdelingen har to etasjer, med mange rom og muligheter for ulike aktiviteter. Garderobeplass til barna er nede i kjelleren. Barna leveres på avdelingen i 1.etg der de tas godt imot av en voksen fra personalet. Frem til kl.09.00 kan barna spise medbrakt frokost, og vi tilbyr melk eller vann. Geitekillingen har en stor og flott utelekeplass med kuppert terreng og lekeapparater som innbyr til variert lek. Her har vi også bålhytte som er i bruk gjennom hele året.

I barnehageåret 2020 er det disse som jobber på avdeling Geitekillingen:

Atle Lindtjørn, pedagogisk leder 100%

Linda Helseth, pedagogiske leder 80/100%

Ceren H. Abay, barnehagemedarbeider 100%

Jonas Winther, barnehagemedarbeider 100%

Alim Ugas, barnehagemedarbeider 100%

Musungen har 8 barn og 4 voksne som jobber på avdelingen. Her er barna 1-3 år. Avdelingen er den minste på huset. Garderobe, kjøkken, oppholdsrom og lekerom er lite, men også en svært trygg base for de aller minste som kommer til barnehagen. Barna blir møtt i garderoben ved levering, eller fulgt inn av foreldre til frokost på kjøkkenet eller samlingstund på lekerommet. På Musungen og på de andre avdelingene er leveringen et viktig møte og en del av foreldresamarbeidet. Vi setter stor pris på den gode kontakten vi får med barnet og deres familie ved leveringen. På Musungen holdes det morgenmøte for personalet hver morgen kl.09.05, derfor kan det ofte være litt flere voksne tilstede på kjøkkenet når barnet blir levert akkurat på dette tidspunktet. Musungen deler utelekeplass med naboavdeling Rumptrullet. Utelekeplassen er akkurat passe stor, og gir utfordringer med kuppert terreng, og mulighet for sykling på sommeren og aking på vinterstid. En stor sandkasse med skyggeplass på varmere dager er populært for de minste. En liten sklie og et lite lekehus har vi også, samt to husker. Barnehageåret 2020 er det disse som jobber Musungen:

Bettina Kristiansen, pedagogisk leder 100%

Maria Meyjey, barnehagemedarbeider 80/100%

Hanne Fjeldstad, barnehagemedarbeider 50/70%

Gunhild S. Røe, barnehagelærer 50%

Rumpetrollet er avdelingen med 9 barn, og 3 voksne. Barna er i alderen 1-3 år. Avdelingen har litt større plass inne, og det er derfor de også har ett barn mer i barnegruppen enn naboavdeling Musungen. Her følges barna inn på avdelingen på morgenen ved levering. Barna kan spise medbragt frokost og foreldre kan sette seg ned med barna om de ønsker det. Avdelingen har et større kjøkken, oppholds og spiserom. På kjøkkenet er det også en mindre spise plass, slik at de kan dele opp barnegruppen ved lunsjmåltidet. Utelekeplassen deles med Musungen. Utelekeplassen har blitt utbedret flere ganger med nye husker, lekehus, fallmatter gress og jord. I barnehageåret 2020 er det disse som jobber på avdeling Rumpetrollet:

Linda Kandal, pedagogisk leder 100%

Vilde Ystane, barnehagemedarbeider 100% (permisjon fra mars)

Erlend Ramstad, barnehagemedarbeider 100%

Nikki Nickelsen, barnehagemedarbeider, 80/100%

Kontoret:

Ida Larsson, barnehagelærer og styrer 100 %

Linda Helseth, barnehagelærer og veileder 20%

Gymsal og Marihøna

Barnehagen har gymsal i umiddelbar nærhet. Her får barna løpe, turne, drive ballspill og lære enkle regel-leker. Vi har også et lite leke og -grupperom som heter Marihøna. Her har vi både brettspill og dukkehus som barna kan leke med.

NVH BARNEHAGENS MÅL OG SATSINGSOMRÅDER FRA OSLO KOMMUNE: OVERORDNET MÅL 2020:

Språk, realfag og tidlig innsats.

- Fokus på hverdagsspråket i rutinesituasjoner som ved påkledning, måltider og i lek.
- Vi skal være gode språkmodeller, ved å lytte og la barnet alltid få fullføre ord og setninger.
- Barna bør leses for hver dag.
- Vi skal observere og gjøre faglige vurderinger av barn som trenger ekstra oppfølging i sin språkutvikling.
- *Oslo standard* for et godt språkmiljø bør benyttes.
- Vi skal ha utdannede barnehagelærere, tilby inspirerende kurs og ha oppdatert teori og kunnskap om barns språkutvikling.
- NVH barnehagen skal ha fokus på barns førematematiske forståelse, bruke konkrete og digitale hjelpemidler.
- Personalet skal aktivt benevne tall, telling, rekkefølge, turtaking, måle og veieenheter. Barna skal få praktisk erfaring gjennom matlaging, borddekking, være ordensmenn, spille spill og hjelpe med sortering og kategorisering av leker.
- Personalet skal foreta egenvurdering av eget språkmiljø på den enkelte avdeling.

SAMARBEID MED BARNAS HJEM

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med barnas hjem ivareta barnets behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.
- For å sikre samarbeidet med barnets hjem skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Tiltak for å oppnå godt foreldresamarbeid:

- Vi skal sette av tid til å prate med foreldrene ved levering og henting.
- Vi skal ha ett foreldremøte hver høst.
- Vi skal tilby oppstartssamtale i forbindelse med tilvenning, og to foreldresamtaler i løpet av året og flere ved behov.
- Vi skal samarbeide med eksterne samarbeidspartnere, som bl.a pedagogisk fagsenter og PPT.
- Vi har foreldreråd og et samarbeidsutvalg.
- Vi har sosiale arrangementer som foreldrekafe, Luciafeiring og sommerfest.

Tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barna kan få en trygg og god start i barnehagen. *Oslostandard for tilvenning i barnehagen* skal benyttes.

Våre tiltak for god tilvenning.

- Ved tilvenning og oppstart, og overgang til ny avdeling skal en fast ansatt på avdelingen ta seg ekstra av barnet.
- Utover i tilvenningsperioden vil alle ansatte ta del i barnets tilvenning, men erfaringsvis oppleves det trygt for barnet å ha *en* person å forholde seg til i begynnelsen.
- Tilvenning *kan* ta lang tid, og derfor skal det legges stor vekt på kommunikasjon og samarbeid med foreldre.
- Alle nye barn på en avdeling skal 3-4 uker etter oppstart på ny avdeling få tilbud om oppstartssamtale med pedagogisk leder, eller den som hadde ekstra ansvar i tilvenningsperioden.
- Benytte COS-Circle of Security (Trygghetssirkelen). Se modell I vedlegg.

Vennskap og fellesskap

I barnehagen skal alle barn få oppleve seg selv som verdifulle, få venner og bidra i et sosialt fellesskap.

Barnehagen skal forebygge, avdekke og stoppe mobbing og krenkelser.

Barnehagen skal fremme likestilling, og motvirke alle former for diskriminering.

Våre tiltak for å skape vennskap og fellesskap

- Vi skal daglig jobbe med sosial kompetanse utvikling.
- Vi skal bruke «Hjerteprogrammet» i samlingsstunder.
- Voksne må være aktive deltakere og observatører i barnas lek.
- Ingen barn skal holdes utenfor fellesskapet, dette er voksnes ansvar.
- Barna skal få felles opplevelser gjennom turer, aktiviteter, styrt lek og fri lek.
- Personalet må daglig vise gode holdninger gjennom kroppsspråk og verbalspråk, som fremmer en positiv væremåte for hverandre. Alle skal kjenne til den lokale tiltaksplanen mot mobbing.
- Personalet skal veilede og gi gode tilbakemeldinger til barn, samtidig som det settes kjærlige grenser.

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Barnehagen skal ha et fysisk miljø som støtter barnas utvikling og sosiale og språklige samhandling.

Barnehagen skal legge til rette for et inkluderende miljø der alle barna kan oppleve glede og engasjement gjennom lek.

Våre tiltak for lek

- Alle barn skal få leke hver dag, ansatte skal tilrettelegge for at dette skjer gjennom en tydelig uke -og dagsrytme.
- Leken skal prioriteres foran andre aktiviteter, og særlig med hensyn til barn som trenger ekstra hjelp og støtte til å komme inn i, og bli i lek. Voksne må være støttende stillas.
- Personalet skal ha kompetanse på barns lek og utvikling.
- Leken skal være nært knyttet til utvikling av vennskap og deltakelse i fellesskapet. Lek skal fremme den sosiale kompetansen.
- Barn skal få leke variert; rollelek, konstruksjonslek, regellek, lek i små grupper og store grupper. Barna skal lære enkle regel-leker som f.eks. «stiv-heks», «haien kommer» og gjemsel.

- Personalet skal være aktive og delta i leken på barnas premisser, iverksette tiltak dersom de oppdager barn som faller utenfor lek og fellesskap.
- Barna skal få spille brettspill og puslespill med hensikt på å øve bl.a. turtaking, vente, dele og samarbeide.
- Personalet skal respektere barns behov for lek alene.

Læring

Barna skal oppleve et stimulerende og utforskende miljø som fremmer barns nysgjerrighet og lærelyst.

Barnehagen skal sørge for utvikling og progresjon innenfor alle fagområdene i rammeplanen.

Barnehagen skal støtte og berike barnas initiativ og gi dem utfordringer og tiltro til egne evner.

Våre tiltak for læring

- Barn skal få medvirke til egen læring gjennom lek og egne interesser.
- Personalet skal ha kompetanse på hva læring for barn i førskolealder innebærer.
- Barna skal få konkret og praktisk erfaring ved å lære gjennom "å gjøre".
- Barna skal få delta i dagligdagse gjøremål som blant annet borddekking, kategorisere og rydde leker etter farger, størrelser, navn, ta navn-opprop i samlingsstund og andre gjøremål som praktiske og gjentakende.
- Personalet skal arbeide tverrfaglig og sikre at alle syv fagområder berøres gjennom lek, spill, daglige gjøremål i garderobesituasjon, overganger, tur-taking og måltid
- Personalet skal stille oppfølgings spørsmål, være gode på å benevne begreper, bruke oppslagsverk og ta tak i praksisfortellinger fra hverdagen der barna viser nysgjerrighet eller vitebegjær.

Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal støtte barns bruk av språk som redskap for å tenke og gi uttrykk for egne meninger og følelser.

Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen.

Barnehagen skal fange opp og støtte barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling.

Våre tiltak i arbeidet med kommunikasjon og språk

- Tidlig innsats skal sikre at barn med generelle språkvansker får systematisk hjelp i barnehagen.
- Vi skal gi barna tid i sin språkutvikling.
- Personalet skal være gode språkmodeller; tilstede, lytte og bevisst eget kropps og verbalspråk.
- Benytte språkgrupper.
- Oversvasjon og barnesamtaler.
- Deltakelse og obeservasjon i barns lek som metode for å se og oppdage barns evt. språkvansker.
- Gi barna et rikt utvalg av litteratur.
- Biblioteket skal besøkes jevnlig.
- Personalet skal gjøre egen vurdering og kartlegging av eget språkmiljø.

Digital praksis

Barnehagen skal gi barna mulighet til å bruke digitale verktøy og teknologi i lek, læring og kreative prosesser.

Barnehagen skal bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Barnehagens ansatte skal utøve god digital dømmekraft i samarbeid med foresatte.

Våre tiltak for en digital praksis

- Bruke ressursider som IKT i opplæringen og utdanningsdirektoratets hjemmeside for inspirasjon, tips og læring.
- Bruke digitale teleskop med kamera som kan tas med ut på tur og i skogen, overføre film til pc, ta bilder med smart telefoner.

Samarbeid og sammenheng barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barnet får en trygg og god overgang fra barnehage til skole.

Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som gir dem et godt grunnlag for å begynne på skolen.

Våre tiltak for samarbeid og sammenheng barnehage og skole

- Oslostandard samarbeid og sammenheng mellom skole og barnehage skal benyttes.
- Siste foreldresamtalen for skolestartere benyttes et informasjonsskjema som fylles ut i samarbeid med barnet, foreldrene og pedagogisk leder. Skjema sendes skolen etter samtykke fra foreldre.
- Førskolegruppen skal få øve på skole-oppgaver, som: bokstavskriving (lyd, form, navn), naturfag-eksperimenter, og innføring av førmatematiske begreper. Eks. kan være å veie, måle og telle ved matlaging.
- Selvstendighetstrening, med særlig fokus på påkledning, do-rutiner, og holde orden på garderobeplassen sin.
- Øve sosiale ferdigheter, med særlig fokus på turtaking, erfare vennskap og holde på en venn.
- Førskolegruppen skal dra på besøk til en nærmiljøskole.
- Førskolegruppa skal besøke AKS og få vite hva det er.
- Førskolegruppa skal ukentlig ha egen gruppe med skoleforberedende aktiviteter tilpasset det enkelte barn.

Omsorg

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan knytte seg til personalet og til hverandre.

I barnehagen skal alle barna bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

Barnehagen skal forebygge og avdekke omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep.

Våre tiltak for å gi omsorg

- Vi har en klar rutine for tilvenning og oppfølging i perioden et barn er nytt i barnehagen og ny på avdeling.
- Foreldresamarbeid og kommunikasjon er viktig for å utvikle gode relasjoner mellom barn og personalet.
- *Barnets beste* skal alltid ligge til grunn for valg og beslutninger som tas på vegne av barna.
- Vi skal snakke *med*, ikke *til* barna.
- Vi skal observere barns kroppsspråk og atferd for å fange opp evt. endringer hos barnet.
- Barnehagen har internkontrollrutiner og beredskapsplan for avdekking av, og evt. oppfølging av omsorgssvikt.
- Vi skal bruke COS som verktøy for å bygge gode relasjoner og skape en trygg tilknytning.
- Barna skal alltid få trøst, et godt fang å sitte på og en nær voksen som bryr seg om hele barnet.

Medvirkning

Barn skal delta i demokratiske prosesser og ha innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnas medvirkning må tilpasses individuelle forutsetninger og behov.

Barnehagen skal ivareta foresattes rett til medvirkning, og samarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Hva er barns medvirkning og pedagogisk dokumentasjon?

Pedagogisk dokumentasjon henger nøye sammen med et barnesyn der alle barn sees som kompetente, med evne, vilje og lyst til å utforske, leke og lære. Det setter barns medvirkning i planleggingsarbeidet i system og oppmuntrer til en nysgjerrighetskultur der utforskning er en sentral vei til læring. Pedagogisk dokumentasjon skaper en lærende organisasjon som er opptatt av barnet som subjekt, og som hele tiden etterstreber en dialog om mandatet i barnehageloven, med omgivelsene, med det som er aktuelt i tiden, og med det som opptar familiene.

Pedagogisk dokumentasjon brukes for å se hva barna er opptatt av, for å forstå deres strategier for læring og som grunnlag for å drive prosjektarbeid i barnehagen. Det finnes ikke en sannhet om barn, om hva de er opptatt av, eller hvilke veier et prosjekt kan ta. Derfor trenger barnehagen mange blikk og stemmer for å undersøke og belyse potensialet i dokumentasjonene som springbrett for videre arbeid. (udir.no/kib).

Aksjonsforskning; en metode for å jobbe med pedagogisk dokumentasjon.

Aksjonsforskning handler om å gjøre en aksjon, en handling eller aktivitet. Å jobbe med aksjonsforskning handler om å ha et forskende blikk på egen praksis. Gjennom denne metoden er målet å skape ny læring og videreutvikle sin praksis. Modellen har fire faser som gjentar seg selv. De ulike fasene er planlegging, handling, observasjon og refleksjon.

Våre tiltak for å oppnå medvirkning

1-2 år	3- 6 år
Medvirkning tilpasset barns alder og forutsetninger.	
<ul style="list-style-type: none"> • Vi <u>del</u> barna opp i <u>grupper</u> etter alder og modenhet; slik får alle tilpassede utfordringer. • Vi skal <u>sette ord på</u> det vi gjør og bruke hverdagspråket aktivt i alle situasjoner. • Være tilstede <u>der barna er</u> og tolke små barns non-verbale språk og kroppsspråk. • Personalet skal leke <u>med</u> barna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal <u>observeres i lek</u>. • God bemanning og kvalifisert personale skal se barn som sjelden uttrykker seg. • Leken skal få mest plass. • Personalet skal leke <u>med</u> barna. • Når barna kommer med konkrete forslag til lek og aktiviteter skal de bli hørt av personalet. Barna må få tilbakemelding på om forslagene deres lar seg gjennomføre eller ikke.

Barns rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.	
<ul style="list-style-type: none"> • Leker og bøker skal være i barnehøyde. • Vi skal tolke barns kroppsspråk og mimikk. • Vi må stille spørsmål under barns lek. Spørsmålene må være konkrete her –og nå spørsmål, knyttet til hva barnet holder på med. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samtaler med barna en og en og i gruppe. Slik kan barna få uttrykke meninger om bl.a turdag og andre aktiviteter. • Passe på at forslag barna kommer med kan gjennomføres i praksis. F.eks.å ta med barnas konkrete forslag til avdelingsmøter.
Barn skal gis mulighet for aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.	
<ul style="list-style-type: none"> • Møte barnas ønsker med respekt og anerkjennelse. Det gjør vi med å observere og spørre direkte hva de er interessert i. • Barna må tas med i dokumentasjon av egen lek. For eksempel ved ta bilder eller være både deltagende og ikke-deltagende observatører. 	

Livsmestring og helse

Barnehagen skal bidra til barnas trygghet, livsglede, og følelse av egenverd.

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og samtidig gi rom for hvile.

Barnehagen skal bidra til at barna utvikler matglede og sunne helsevaner.

Våre tiltak for å gi livsmestring og helse

- Barna skal få en god tilvenning til barnehagen i møte med personalet, rutinene og omgivelsene.
- Personalet skal jobbe bevisst med relasjonsbygging og hvordan man møter alle barn.
- Alle barn skal bli tatt godt imot hver morgen ved blick og bruk av navn. Alle skal bli sagt ordentlig «ha det» til ved henting, og med et oppriktig og hyggelig: «vi sees i morgen», «takk for i dag», eller en annen personlig hilsen som sier noe om barnets dag i barnehagen.
- Barn skal hver dag få leke og bruke kroppen aktivt, ute, inne, i gymsal, eller på tur.
- Barna skal få tilbud om ski-skole i vinterhalvåret.
- Dersom det lar seg gjennomføre vil barnehagen legge til rette for svømming, sykkel og skøyte-tur i nærmiljøet.
- Barna skal få kjennskap til teknikker i mindfulness og yoga, særlig m.h.t hvile, lytte, føle og roe ned.

- Barna skal få et rikt og godt utvalg av mat. Måltidet skal være for alle og bestå av: grovt brød, knekkebrød, pålegg som kjøtt, fisk og ost, egg og grønnsaker. Det skal serveres minst to varme måltider i uken, samt utvalg av vegetar og vegan-retter, fritt for svin og tilbud om halal og soyaprodukter.
- Maten skal tilberedes riktig og fremstå innbydende slik at alle får lyst til å smake.
- Vi skal sitte lenge rundt matbordet, legge til rette for gode samtaler, og la alle spise seg ferdige og mette.
- 2-årsklubben er en egen klubb for barnehagens to-åringer. De møtes på tvers av avdelingene, og har egen turdag til Gaustadskogen.
- 2-åringene møtes også til egne lekegrupper ute og inne, spiser lunsj sammen og har aktiviteter tilpasset dem. Vi ser også på 2-års klubben som en fin anledning hvor de blir bedre kjent, at de starter tilvenning til storbarnsavdeling tidlig og blir kjent med alle voksne som jobber i barnehagen.

Danning

Barnehagen skal støtte barnas utvikling av egen identitet og bidra til at barna utvikler positiv selvfølelse.

Barnehagen skal legge til rette for at barna utvikler kritisk tenkning og etisk dømmekraft.

Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp.

Våre tiltak for å gi danning

- Alle barn skal bli møtt og anerkjent for hvem de er; med et «Hei, så fint å se deg, Per!»
- Alle barna skal få ros og gode, tydelige tilbakemeldinger på ting de gjør. De skal støttes og oppmuntres til å prøve og feile.
- Personalet må være «støttende stillas», slik at barnet opplever mestring og selvtillit. Det kan være i situasjoner som; *når et barn spør om å få bli med i andres lek, klarer å klatre opp i et tre det har prøvd på lenge, eller hjelper et annet barn med å på smøre på brødkiven.*
- Barn skal få delta aktivt i samtaler med andre barn og voksne. De skal få ytre meninger i samlingsstunder og i daglige rutiner og lek.
- Personalet må stille oppfølgingsspørsmål, og få barn til å reflektere og utdype.

- Barna skal lære å ta hensyn til andre gjennom formelt og uformelt arbeid med sosial kompetanse. Barna må lære å se andre enn seg selv, og spørre; «*Vil du være med?*», eller «*Du kan få gå foran meg i køen*», f.eks.
- Barna skal lære å sette egne grenser; si «*Stopp! Jeg vil ikke*», eller «*Jeg klarer dette selv, jeg spør hvis jeg trenger hjelp*».
- Personalet skal kjenne den lokale handlings- og tiltaksplanen utarbeidet mot mobbing, og alltid passe på at ingen utsettes for krenkelse, erting og utestenging.

Bærekraftig utvikling

Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold.

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Våre tiltak for å bidra til en bærekraftig utvikling

- Barna på Geitekillingen skal få gå på tur i skogen en til to ganger i uken.
- 3-åringene på Geitekillingen skal innarbeide gode tur-rutiner til nærmiljøet, før de drar på lengre turer til skogen i vinter/vår halvåret.
- Småbarnsavdelingene bruker hovedsakelig nærmiljøet som tur-mål. F.eks. eplehagen, besøk til hestene og Geitemyra skolehage er mye besøkt.
- I skog og nærmiljø skal barna bli kjent med dyre- og planteliv, få førstehåndserfaringer med begreper og hva som lever og vokser rundt de.
- Vi skal kildesortere, og lære barna om dette.
- Vi skal ikke ha overforbruk av leker og formingsmateriell.
- Leker kan settes bort, lånes ut til naboavdeling, gis bort eller loddet ut til f.eks. loppemarked.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon.

Barnehagen skal planlegge, vurdere og dokumentere det pedagogiske arbeidet.

Våre tiltak for arbeide med planlegging, vurdering og dokumentasjon:

- Jobbe systematisk med kjerneområder fra rammeplan.
- Benytte årsplan som er aktivt dokument alle ansatte skal kjenne innholdet i.
- Ukeplaner og månedsbrev.
- Jobbe bevisst med verdiene:
N YSKJERRIGHET **V** ENNSKAP **H** UMOR
- Stille oss selv følgende spørsmål:
Hvem er vi her for?
Hva vil vi med arbeidet i barnehagen?
Hvordan skal vi få det til?
- Mål og tiltak skal evalueres en gang per halvår.
- Avdelingen og lederteamet evaluerer og vurderer fortløpende drift, organisering og barnegrupper.
- Komiteer i barnehagen har retningslinjer for evaluering av arrangementer, og skal evaluere i etterkant av arrangementer.
- Vi skal bruke pedagogisk dokumentasjon, aksjonsforskning og praksisfortellinger som verktøy for hvordan vi evaluerer arbeidet fortløpende.
- Vi skal dokumentere med bilder og muntlige refleksjoner.
- SU skal lese igjennom årsplanen.
- Foreldre gis medvirkning via foreldresamtaler og foreldremøter.

BARNEHAGE KALENDER 2020

Velkommen til nytt år!	02.01.20
Samenes nasjonaldag	06.01.20
Karneval	28.02.20
Barnehagedagen	10.03.20
Påskeferie	09.04.20
2.påskedag	13.04.20
1.mai	01.05.20
Fotografering	06.05.20
17.mai feiring	15.05.20
17.mai	17.05.20
Planleggingsdag	22.05.20
Eid	23.-/24.05.20
Planleggingsdag	29.05.20
2.pinsedag	01.06.20
Sommerfest	16.06.20
Sommerferie	26.06- 27.07.20

